

Tampereen seutukunnan sosiaaliasiamiehen selvitys 2021

Vammaisneuvosto 23.03.2022 § 5
190/00.04.01/2022

Valmistelija

Hyvinvointijohtaja

Sosiaaliasiamiehillä on lainmukainen velvollisuus antaa vuosittain toiminta-alueensa kunnanhallituksille selvitys sosiaalihuollon asiakkaan aseman ja oikeuksien kehityksestä kunnassa. Tampereen seutukunnan sosiaaliasiamiehet toimivat Kangasalan, Lempäälän, Nokian, Oriveden, Pirkkalan, Pälkäneen, Tampereen, Valkeakosken, Vesilahden ja Ylöjärven kuntien alueella. Sosiaaliasiamiehen asiatahtumia oli vuoden 2021 aikana koko toiminta-alueella yhteensä 863, joista 536 koski Tamperetta ja 16 Orivettä.

Sosiaaliasiamiehet antavat sosiaalihuollon oikeusturvaneuvontaa kuntalaisille ja henkilöstölle. Sosiaaliasiamiehet tuottavat tietoa palveluiden toimivuudesta ja havaitsemistaan kehittämistarpeista toimintayksiköille ja virkamieshallintoon läpi vuoden. Sosiaaliasiamiehet tekevät myös muuta vaikuttamistyötä asiakkaan oikeuksien ja aseman parantamiseksi niin paikallisesti kuin valtakunnan tasolla.

Puolet sosiaaliasiamiehelle tulevista asioista koskevat joko lastensuojelua tai aikuissosiaalityötä ja harkinnanvaraista toimeentulotukea. Vanhemmat kertovat, että työntekijä ei ehdi keskustelemaan tai ei vastaa välillä soittopyyntöön. Yhteyttä ottavilta vanhemmilta puuttuu lakisääteinen vanhemmuutta tukeva suunnitelma. Vanhemmat kertovat, etteivät aina saa tarvitsemaansa aikuissosiaalityön palvelua kunnasta. Lastensuojelun asiakasmäärät ovat olleet asiakasturvallisuutta vaarantavalla tasolla pitkään koko maassa. Asiakasmäärää on vuoden 2022 alusta rajoitettu lainsäädännöllä 35 asiakaslapseen /sosiaalityöntekijä.

Aikuissosiaalityö ja harkinnanvarainen toimeentulotuki liittyvät vahvasti toisiinsa, koska usein aikuissosiaalityön asiakkaiden arkielämän hallinnassa ja talousosaamisessa on haasteita. Pelkkä toimeentulotuen jakaminen ei ole riittävä apu asiakkaiden talousvaikeuksiin, vaan asiakkaiden talousosaamista tulisi lisätä suunnitelmallisesti, kuten yksittäisten asiakkaiden kohdalla Oriveden talousneuvolassa on tehtykin.

Vammaispalveluiden asiakkaat ovat vuonna 2021 aktivoituneet ottamaan sosiaaliasiamieheen yhteyttä palveluihinsa liittyen. Asiakkaat toivat esiin mm. tyytymättömyyttä saamiinsa päätöksiin ja henkilökohtaisen avun toimimattomuuteen. Henkilökohtaisen avun yksikön neuvonta laajeni vuoden 2021 alusta koskemaan koko Pirkanmaata ja tämä muutos saattoi näkyä myös asiakkaiden palautteissa.

Koronapandemia ei ole juurikaan näkynyt yhteydenotoissa. Muutama yksittäinen kysymys on esitetty koskien tapaamiskäytäntöjä vanhustenhuollossa tai lastensuojelun sijaishuollossa. Sosiaaliasiamiehillä on lainmukainen velvollisuus antaa vuosittain toiminta-alueensa kunnanhallituksille selvitys sosiaalihuollon asiakkaan aseman ja oikeuksien kehityksestä kunnassa.

Esittelijä

Hyvinvointijohtaja Tuija Peurala

Päätösehdotus

Vammaisneuvosto merkitsee tiedoksi selvityksen sosiaalihuollon asiakkaan aseman ja oikeuksien kehittymisestä vuonna 2021.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.